

Brusel 19. prosince 2016
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2013/0140 (COD)

10755/1/16
REV 1 ADD 1

AGRI 381
VETER 66
AGRILEG 103
ANIMAUX 19
SAN 286
DENLEG 65
PHYTOSAN 18
SEMENCES 9
CODEC 985
PARLNAT 365

ODŮVODNĚNÍ RADY

Předmět: Postoj Rady v prvním čtení k přijetí NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EU) č. 1151/2012, (EU) č. 652/2014, (EU) 2016/429 a (EU) 2016/2031, nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a směrnic Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, směrnic Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS (nařízení o úředních kontrolách)

- odůvodnění Rady
- přijaté Radou dne 19. prosince 2016

I. ÚVOD

1. Komise dne 6. května 2013 předložila Evropskému parlamentu a Radě výše uvedený návrh založený na čl. 43 odst. 2, článku 114 a čl. 168 odst. 4 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) (řádný legislativní postup)¹.
2. Evropský parlament přijal postoj v prvním čtení dne 15. dubna 2014². Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů byly konzultovány a vydaly svá stanoviska – Evropský hospodářský a sociální výbor na zasedání ve dnech 16. a 17. října 2013 a Výbor regionů pak dne 29. listopadu 2013.
3. Návrh projednávaly na třiceti sedmi zasedáních uspořádaných během několika předsednictví Společná pracovní skupina veterinárních a fytosanitárních odborníků, Pracovní skupina vedoucích veterinárních služeb a Pracovní skupina radů/atašé pro zemědělství.
4. Výbor stálých zástupců (část I) se dohodl na úvodním mandátu pro jednání, který následně dne 26. října 2015 jakožto obecný přístup potvrdila Rada³. Tento mandát byl dále změněn dne 18. května 2016⁴ a 10. června 2016⁵.
5. Po řadě technických zasedání a neformálních dialogů uspořádaných během lucemburského a nizozemského předsednictví bylo dne 15. června 2016 během desátého zasedání dialogu dosaženo mezi spolunormotvůrci předběžné dohody o kompromisním znění za účelem dosažení dohody na začátku druhého čtení. Toto kompromisní znění potvrdil dne 22. června 2016 Výbor stálých zástupců (část I)⁶.

¹ Dokumenty 9464/13 + ADD 1 + ADD 2.

² Dokument 8304/14.

³ Dokumenty 13242/15 + 13181/15 + 13209/15.

⁴ Dokumenty 8121/16 + ADD1 až ADD5.

⁵ Dokument 8346/16.

⁶ Dokument 10248/16 + ADD1.

6. Předseda Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin Evropského parlamentu zaslal dne 12. července 2016 předsedovi Výboru stálých zástupců dopis, v němž uvedl, že pokud Rada přijme svůj postoj v prvním čtení v souladu se zněním přiloženým k tomuto dopisu, doporučí plenárnímu zasedání schválit postoj Rady ve druhém čtení Parlamentu beze změn, s výhradou ověření ze strany právníků-lingvistů.
7. Rada dosáhla dne 10. října 2016 politické dohody o kompromisním znění⁷.

II. ÚVOD

Obecným cílem navrhovaného nařízení je zjednodušit a zefektivnit stávající právní rámec nařízení (ES) č. 882/2004 díky tomu, že téměř všechna odvětví zemědělsko-potravinového řetězce budou podléhat jednotnému souboru pravidel upravujících úřední kontroly.

V některých odvětvích, jako je například zdraví rostlin, rozmnožovací materiál rostlin, vedlejší produkty živočišného původu nebo ekologická produkce, jsou tyto kontroly v současné době upravovány samostatnými pravidly. Cílem nařízení je také zlepšit účinnost úředních kontrol prováděných členskými státy v celém zemědělsko-potravinovém řetězci, aby bylo možné rychle reagovat na situace krize v odvětvích a současně minimalizovat zátěž pro hospodářské subjekty. Nařízení proto vyžaduje, aby tyto kontroly byly prováděny u všech subjektů, a to na základě rizik a s přiměřenou četností.

III. ANALÝZA POSTOJE RADY V PRVNÍM ČTENÍ

1. Obecně

Kompromisní znění, ohledně kterého bylo v Radě dosaženo politické dohody, plně odráží dohodu spolunormotvůrců. Znění zachovává cíle návrhu Komise a současně zohledňuje nejdůležitější změny přijaté Evropským parlamentem v prvním čtení.

⁷ Dokument 12175/16 + ADD1.

2. Hlavní otázky

a) Oblast působnosti

Komise připomněla, že ačkoli nařízení (ES) č. 882/2004 poskytuje obecný rámec pro úřední kontroly v odvětvích upravovaných právními předpisy týkajícími se krmiv a potravin a pravidly týkajícími se zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, z historických důvodů jsou kontroly zaměřené na zdraví zvířat (u domácího i dováženého zboží) a kontroly zaměřené na rezidua veterinárních léčiv upravovány odděleně. Uvedla rovněž, že kontroly v některých dalších odvětvích, která jsou součástí zemědělsko-potravinového řetězce, tj. zdraví rostlin, rozmnožovací materiál rostlin a vedlejší produkty živočišného původu, nebyly zahrnuty do oblasti působnosti nařízení (ES) č. 882/2004 a byly pro ně vypracovány zvláštní samostatné odvětvové režimy. Komise proto navrhla rozšířit působnost stávajícího právního rámce nařízení (ES) č. 882/2004 tak, aby se uvedená odvětví začlenila a také se jasně stanovilo, že se tento rámec vztahuje i na ekologickou produkci, chráněná označení původu, chráněná zeměpisná označení a zaručené tradiční speciality a na geneticky modifikované organismy (GMO).

Rada byla toho názoru, že v dané fázi by bylo předčasné zahrnovat do předmětného nařízení úřední kontroly v oblasti rozmnožovacího materiálu rostlin, neboť Komise měla předložit nový návrh týkající se právě rozmnožovacího materiálu rostlin. Rada se dohodla, že úřední kontroly v oblasti GMO se omezí na GMO záměrně uvolňované do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv a že z působnosti nařízení se vyloučí zvláštní kontroly, kterým podléhá zařízení pro aplikaci pesticidů. Rada dále upřesnila, že ačkoli by se toto nařízení nemělo vztahovat na ověřování souladu s nařízením (EU) č. 1308/2013 (společná organizace trhu se zemědělskými produkty), použít by se mělo v případě podvodných nebo klamavých praktik v oblasti obchodních norem zjištěných během kontrol prováděných na základě článku 89 nařízení (EU) č. 1306/2013.

b) Financování úředních kontrol

Komise v předloženém návrhu zachovala již uplatňovanou obecnou zásadu, a sice že by členské státy měly na úřední kontroly vyčlenit přiměřené finanční prostředky, navrhla nicméně rozšířit stávající povinnost vybírat poplatky nebo platby pouze od některých hospodářských subjektů na všechny hospodářské subjekty v oblastech, na něž se toto nařízení vztahuje. Cílem tohoto rozšíření bylo zajistit plné pokrytí nákladů, které při provádění úředních kontrol vznikají, ze všech odvětví, se stanovením výjimek pro mikropodniky.

Komise nenavrhovala zachovat pevně stanovené poplatky a platby, které jsou v současnosti vybírány za povinnou inspekci a kontrolu hospodářských subjektů zabývajících se zpracováním masa, produktů rybolovu, mléka, za schvalování krmivářských podniků a za kontroly prováděné na hranicích (většinu těchto kontrol). Namísto toho navrhovala, aby výši těchto poplatků a plateb určily členské státy s využitím jednotných a transparentních metod.

Rada usoudila, že rozsah systému povinných poplatků a plateb není třeba měnit a že jejich stávající pevně stanovené výše by měly být zachovány, neboť daný systém celkově funguje uspokojivě. Souhlasila nicméně s tím, že členské státy, které chtějí vybírat poplatky a platby na úrovni vzniklých nákladů, a nikoli v pevně stanovené výši, budou muset dodržovat harmonizovaná pravidla pro pokrytí nákladů a metody výpočtu. Rada rovněž souhlasila s tím, že by členským státům měly být uložena povinnost zlepšit transparentnost výpočtu, výběru a stanovení poplatků nebo plateb a transparentnost konzultací se všemi příslušnými zúčastněnými stranami.

c) Úloha úředního veterinárního lékaře

Komise navrhla pružný přístup, na základě něhož by členské státy mohly určit personál, který považují za nejlépe kvalifikovaný k provádění úředních kontrol, a zároveň by měly povinnost zajistit veškerému personálu odpovídající odbornou přípravu.

S cílem umožnit účinnou organizaci úředních kontrol Rada souhlasila s tím, že by členské státy měly mít možnost určit osoby, které jsou podle jejich uvážení k provádění takových kontrol nejvhodnější, a to za předpokladu, že se zajistí vysoká úroveň ochrany zdraví lidí, zvířat a rostlin a dobrých životních podmínek zvířat v celém zemědělsko-potravinovém řetězci a rovněž splnění mezinárodních norem a povinností.

Rada však považovala za nezbytné, aby členské státy musely v určitých případech využít služeb úředních veterinárních lékařů, a to tehdy, jsou-li jejich zvláštní dovednosti nezbytné k zajištění spolehlivých výsledků daných úředních kontrol (například kontroly u živých zvířat, masa a některých jiných produktů živočišného původu). Tímto by podle Rady neměla být dotčena možnost členských států využít úředních veterinárních lékařů (a to i k provádění úředních kontrol drůbeže a řádu zajícovců) nebo jiných konkrétně určených osob rovněž v případech, kdy jejich využití není podle tohoto nařízení vyžadováno.

d) Přenesené a prováděcí pravomoci

Navrhovaný akt bude rámcovým nařízením, na jehož základě bude mít Komise pravomoc určit značné množství jeho jednotlivých prvků prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci nebo prováděcích aktů. Navrhovaná zmocnění Komise byla během projednávání aktu v Radě velice pečlivě zkoumána. Rada sice nezpochybnila ani nezměnila podstatu rámcového nařízení, nicméně velký počet článků byl preformulován v zájmu lepšího vymezení zmocnění Komise.

Kromě toho Rada v případě ustanovení týkajících se zvláštních dodatečných pravidel pro úřední kontroly v konkrétních oblastech (články 18 až 27) – jako je například produkce masa pro lidskou spotřebu, dobré životní podmínky zvířat, přípravky na ochranu rostlin nebo zdraví rostlin –, do základního aktu vložila celou řadu zásadních prvků a umožnila odpovídající zmocnění Komise.

A v neposlední řadě byla zavedena přechodná období, aby se zajistilo přijetí řady „klíčových“ aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů, které jsou nezbytné pro řádné uplatňování tohoto nařízení, přede dnem jeho použitelnosti. Cílem je zajistit, aby stávající ustanovení, která mají být výše uvedenými akty nahrazena, zůstala v platnosti do té doby, než Komise příslušné akty přijme. Přijaty by měly být co nejdříve, avšak nejpozději do 3 let ode dne použitelnosti tohoto nařízení. Tím se zajistí, že nedojde ke vzniku právního vakua a současně se Komisi poskytne dostatek času k přípravě těchto aktů.

e) Oznamování porušení pravidel

Rada v návaznosti na důraznou žádost Evropského parlamentu souhlasila s tím, že se do nařízení vloží ustanovení ukládající členským státům povinnost zavést mechanismy, které umožní oznamovat skutečné nebo potenciální případy porušení tohoto nařízení, přijmout následné kroky a chránit osoby, které porušení pravidel oznamují, před odvetou, diskriminací nebo nespravedlivým zacházením (článek 140).

IV. ZÁVĚR

Postoj Rady v prvním čtení plně odráží dohodu spolunormotvůrců, která byla potvrzena výše uvedeným dopisem předsedy Výboru Evropského parlamentu pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin ze dne 12. července 2016 zaslaným předsedovi Výboru stálých zástupců. Tuto dohodu následně potvrdila Rada na zasedání dne 10. října 2016 přijetím politické dohody.
